

Střednědobý plán sociálních a návazných služeb pro město Poděbrady a okolí na roky 2020 – 2023

Tento dokument byl zpracován z finančních prostředků Humanitárního fondu Středočeského kraje.

Tento dokument je podkladem pro zajištění sociálních a návazných služeb pro obyvatele města Poděbrad a okolí.

Je podkladem pro zařazení potřebných sociálních služeb do Krajské sítě sociálních služeb Středočeského kraje, pro rozdělování finančních prostředků z Individuálních dotací města Poděbrady a další donátory.

Obsah

1	Úvod	1
2	Řízení a financování sítě sociálních služeb	2
3	Průběh plánování sociálních služeb v Poděbradech	4
4	Organizační struktura plánování sociálních a návazných služeb	6
5	Základní popis území pro potřeby plánování rozvoje sociálních a návazných služeb v Poděbradech a okolí	9
5.1	Základní informace	9
5.2	Počet obyvatel města Poděbrady a jeho vývoj	9
5.3	Věková struktura	10
5.4	Vývoj sociodemografických ukazatelů ve vztahu k plánování sociálních služeb	12
6	Zmapování stávající nabídky sociálních služeb dostupných na území města Poděbrady.....	14
6.1	Popis metodického přístupu	14
6.2	Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 sb. působících na území města Poděbrady	14
6.3	Souhrnný přehled sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. dle dostupnosti pro obyvatele území města Poděbrady	20
6.4	Závěr.....	22
7	Analýza potřeb a poptávky po nových sociálních službách pro potřeby komunitního plánování v Poděbradech a okolí.....	23
7.1	Popis metodického přístupu	23
7.2	Závěry a doporučení.....	23
8	Prioritní oblasti na období 2020 - 2023	27
9	Způsob monitoringu a vyhodnocení platného plánu	31
10	Přílohy	32
11	Použité zkratky	33

1 Úvod

Vážení spoluobčané,

právě držíte v rukou třetí komunitní plán sociálních služeb pro město Poděbrady a blízké obce, tentokrát na roky 2020 – 2023. Tento strategický dokument je společným dílem všech, kteří se aktivně zapojili do řešení problematiky sociálních a návazných služeb v našem městě a okolních obcích, kterým daná problematika není zcela cizí.

Díky plánování služeb v obcích a městech lze vytvořit systém služeb podle skutečných potřeb, v odpovídající kvalitě a v souladu s místními specifiky. To znamená, že se lidé sami podílejí na plánování toho, o čem se domnívají, že jim vyhovuje a naplňuje jejich potřeby. Průběžným monitorováním naplňování stanoveného cíle i jednotlivých opatření, aktualizací komunitního plánu a opakováním procesu plánování dochází k zachycení změn, které se v mezidobí objevily a na které je tak možné reagovat.

Cílem tohoto dokumentu je zachování a udržení stabilní nabídky sociálních a návazných služeb, podpora souvisejících aktivit a realizace nabídky dalších potřebných služeb při efektivním využití finančních prostředků, a to především tak, aby se síť sociálních služeb rozvíjela s ohledem na skutečné potřeby všech, kterých se sociální služby dotýkají.

1

Věřím, že cíle stanovené v tomto dokumentu se podaří alespoň z větší části naplnit a podaří se tak zlepšit život v našem městě.

Mgr. Monika Poláková

vedoucí Odboru sociální péče a zdravotnictví

MěÚ Poděbrady

2 Řízení a financování sítě sociálních služeb

Střednědobý plán sociálních a návazných služeb města Poděbrady a okolí na období 2020 – 2023 (dále Střednědobý plán či Plán/plán) je klíčovým dokumentem v procesu rozvoje sociálních a návazných služeb ve městě Poděbrady. Jeho tvorbu i následnou realizaci stanovených priorit je důležité vnímat v kontextu obecného systému řízení a financování sítě sociálních služeb.

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zejm. dle § 92 – 95, je v oblasti zajištění, rozvoje a financování sociálních služeb klíčová úloha přidělena krajům. Kraje definují krajskou síť sociálních služeb, zpracovávají střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, nastavují pravidla pro financování sociálních služeb jakožto služeb obecného hospodářského zájmu a samotné financování sociálních služeb prostřednictvím finančních prostředků ze Státního rozpočtu ČR i prostřednictvím vlastních rozpočtových prostředků.

Zákon o sociálních službách však ve výše uvedených ustanoveních definuje i úlohu obcí s rozšířenou působností (ORP). V této souvislosti lze zdůraznit především povinnost ORP zajišťovat sledování potřeb poskytování sociálních služeb na svém území. Dále zákon o sociálních službách výslovně umožňuje např. obci zpracovávat vlastní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a také definovat místní síť sociálních služeb na území své působnosti.

Jak bylo uvedeno výše, kraj definuje síť sociálních služeb na svém území, přičemž kromě jiných ukazatelů stanovuje především počet definovaných jednotek, které u jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb v rámci daného druhu sociálních služeb do krajské sítě zařazuje. Krajská síť je pravidelně aktualizována, přičemž kraj zároveň stanovuje pravidla pro zařazení sociálních služeb (vč. nových) do krajské sítě pro dané období (kalendářní rok).

Komunitní plán sociálních služeb (střednědobý plán rozvoje sociálních služeb) může zpracovat každý územní samosprávný celek. Vždy je však jeho podoba i implementace odvislá od kompetencí daného územně správního celku. V praxi tedy, i dle hierarchické úrovně daného celku, dochází k zásadním rozdílům v charakteru výsledného plánu. Zatímco kraj zpravidla zaměřuje svůj plán ryze na sociální služby, obce do svých plánů zahrnují i různé široce vymezené tzv. návazné či komunitní služby. Kritériem by pro tyto služby poskytované mimo rámec zákona o sociálních službách mělo být především zaměření na řešení či předcházení vzniku nepříznivých sociálních situací a podporu sociálně vyloučených osob či ohrožených sociálním vyloučením.

Obec

- dle zákona o sociálních službách nemá přiděleny kompetence, nicméně, např. dle zákona o obcích, má povinnost zajišťovat všestranný rozvoj svého území
- větší obce tak mohou ve větším či menším rozsahu zajišťovat samotné poskytování sociálních služeb (např. prostřednictvím vlastní příspěvkové organizace či vlastní dotace)

pro své občany, v takovém případě se na provozu dané služby často obec podílí významným způsobem

- zpravidla obce poskytují příspěvky (dotace) na poskytování sociálních služeb, případně na zajištění dostupnosti sociální služby pro své občany, což pro poskytovatele může být důležitým přínosem i při zohlednění skutečnosti, že se často jedná o nízké či symbolické hodnoty, nicméně:
  - pro poskytovatele může dojít k eliminaci případných ztrát v případě, že poskytují služby nad rámec své běžné působnosti (např. úhrada cestovních nákladů)
  - pro poskytovatele je velmi často kritériem pro zařazení do krajské sítě sociálních služeb (či stanovení výše podpory) také doložení vícezdrojového financování, tedy příspěvků i od obcí a měst, jejichž občanům služby poskytují

3 Průběh plánování sociálních služeb v Poděbradech

Město Poděbrady iniciovalo vznik strategie v oblasti sociálních a návazných služeb na konci roku 2007. V tomto roce došlo k prvním informativním schůzkám, vzniku pracovních skupin a seznámení s metodou komunitního plánování. Pracovní skupiny se scházely i v průběhu let 2008 až 2010. V tomto období také vznikla pozice koordinátora KPSS v rámci oddělení sociální péče.

V období 2007 – 2010 dále proběhlo:

- Šetření potřeb cílových skupin.
- Zpracování SWOT analýzy.
- Setkání s poskytovateli sociálních služeb a služeb návazných.
- Zpracování strategie území.

Výsledkem těchto aktivit byl Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí na roky 2010 - 2015.

V roce 2011 město navázalo partnerskou spolupráci s organizací Centrum pro komunitní práci střední Čechy a společně připravilo projektový záměr, jehož cílem bylo aktualizovat platný plán města Poděbrady a spádového území. Na zmíněný projekt Centrum pro komunitní práci střední Čechy získalo finanční podporu z Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost, prioritní osa 3, Sociální integrace a rovné příležitosti, oblast podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb. Město Poděbrady bylo oficiálním partnerem realizovaného projektu. Tato spolupráce byla stvrzena usnesením Rady města Poděbrady č. 805/2011 ze dne 29. srpna 2011. Aktualizace plánu byla zahájena 1. října 2012 a ukončena 31. května 2014.

V období 2011 – 2014 probíhaly tyto aktivity:

- Aktualizace informačních materiálů, aktualizace katalogu sociálních služeb a služeb návazných, vznik informačního webového portálu.
- Setkávání pracovních skupin dle jednotlivých cílových skupin.
- Setkávání tematických pracovních skupin.
- Šetření potřeb cílových skupin.
- Zpracování sociodemografického popisu území.
- Zpracování analýzy poskytovatelů sociálních služeb.
- Zpracování SWOT analýzy.
- Setkání s poskytovateli sociálních služeb a služeb návazných.
- Zpracování strategie území.

Výsledkem byl Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí na roky 2015 - 2019. Jednalo se o strategický dokument zahrnující Poděbrady a celé spádové okolí.

V rámci organizačního řádu MěÚ Poděbrady byla dále ustanovena Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady, současné složení bylo jmenováno Radou města 9. 1. 2019. Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady se scházela nepravidelně několikrát do roka, byl realizován proces vyhodnocování a aktualizace Plánu, jehož výsledkem byl „Akční plán komunitního plánu sociálních a návazných služeb města Poděbrady a okolí na období 2017 - 2018“.

Aktualizaci Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí na roky 2020 - 2023 schválila RM dne 21. 1. 2019 usnesením č. 30/2019. Ve stejném roce byl úspěšně podán projekt na aktualizaci KPSS v rámci finanční podpory z Humanitárního fondu Středočeského kraje.

Aktualizace navazuje na proces plánování z předešlých let, na již nastavenou součinnost jednotlivých stran – města Poděbrady, koordinátor plánování sociálních a návazných služeb z městského úřadu Poděbrady, Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady. Aktualizace plánu je přirozenou součástí procesu plánování sociálních a návazných služeb a vychází z reálné potřeby území aktualizovat současný komunitní plán a specifikovat jednotlivá opatření ve vazbě k současným potřebám území.

Cílem je především efektivně využít a optimalizovat finanční prostředky města v oblasti sociálních služeb.

V roce 2019 v rámci aktualizace Plánu proběhly tyto aktivity:

- 6 setkání Koordinační komise pro komunitní plánování.
- Evaluace naplnění plánu, která zahrnovala stručné vyhodnocení plnění aktuálních strategických dokumentů v oblasti sociálních a návazných služeb:
  - „Komunitní plán sociálních a návazných služeb města Poděbrady a okolí na období 2015 - 2019“
  - „Akční plán komunitního plánu sociálních a návazných služeb města Poděbrady a okolí na období 2017 - 2018“
- Zmapování a popis aktuálního stavu území, které zahrnovalo popis základního charakteru území, jeho postavení v sídelní a administrativní hierarchii a dostupné statistiky a přehledy ze sociální oblasti.
- Zpracování sociodemografických dat pro účely plánování sociálních a návazných služeb (služeb, které na sociální služby úzce navazují).
- Zmapování stávající nabídky sociálních a návazných služeb, jednalo se o aktualizaci seznamu poskytovatelů sociálních a návazných služeb v území.
- Zjištění potřeb a poptávky po nových sociálních službách.

Výsledkem je Střednědobý plán sociálních a návazných služeb pro město Poděbrady a okolí na roky 2020 - 2023.

4 Organizační struktura plánování sociálních a návazných služeb

Organizační struktura zahrnuje popis jednotlivých článků procesu plánování, jejich propojení, odpovědnosti apod.

KPSS se účastní jednotlivé složky, které ho zajišťují po odborné a procesní stránce. Vedou tak k jeho efektivitě, průběžnému zkvalitňování, transparentnosti, a tudíž i k otevřenosti vůči veřejnosti.

Konkrétně se jedná o garanty procesu (politického a odborného), metodickou podporu a koordinaci procesu.

Garanti procesu KPSS

- člen RM
- vedení Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady

Metodické vedení procesu plánování

- externí organizace (Centrum pro komunitní práci střední Čechy)

Koordinace procesu plánování

- koordinátor plánování sociálních a návazných služeb

Řízení procesu plánování:

- koordinační komise

6

Plánování sociálních a návazných služeb probíhá ve spolupráci s:

- Komisi sociální, zdravotní, hendikepovaných občanů a seniorů města Poděbrady
- Komisi dětí a mládeže města Poděbrady
- Komisi Prevence kriminality města Poděbrady

Garant procesu komunitního plánování

Politickým garantem procesu Komunitního plánování sociálních služeb ve městě Poděbrady (dále plán) je 1. místostarosta Mgr. Roman Schultz.¹

Odborným garantem je vedoucí Odboru sociální péče a zdravotnictví Mgr. Monika Poláková.²

¹ Platné v době zpracovávání dokumentu, tedy k 30.11.2019.

² Platné v době zpracovávání dokumentu, tedy k 30.11.2019.

Metodická podpora procesu komunitního plánování

Metodické vedení procesu Komunitního plánování sociálních služeb v městě Poděbrady a okolí zajišťoval, po celou dobu projektu, realizátor projektu Centrum pro komunitní práci střední Čechy. Jeho role byla ve formě metodických doporučení v průběhu jednotlivých částí procesu a spolupráce na realizaci jednotlivých částí aktualizace.

Zajištění metodické podpory mimo realizované projekty záleží na konkrétní zakázce města Poděbrady.

Koordinace komunitního plánování

Za město Poděbrady byla koordinací pověřena Mgr. Ivana Bohuslavová.³

Koordinační komise

Koordinační komise je zodpovědná za proces komunitního plánování a naplňuje principy a hodnoty komunitního plánování. Koordinační komise navrhuje a schvaluje organizační strukturu. Koordinační komise činí zásadní rozhodnutí a řídí proces komunitního plánování, tím je míněno především:

- pověřuje realizační tým úkoly,
- posuzuje zprávy předkládané realizačním týmem a pracovními skupinami,
- hodnotí dosažené výsledky a přijímá rozhodnutí pro průběh komunitního plánování,
- projednává konečné podoby návrhu komunitního plánu a jeho předložení ke schválení Radě a Zastupitelstvu města,
- vyhodnocuje a monitoruje plnění cílů komunitního plánování,
- připravuje a projednává návrhy komunitního plánování ve všech fázích procesu plánování, tzn. analytické, strategické i implementační části.

Je složená ze zástupců uživatelů, poskytovatelů sociálních a návazných služeb, zadavatele a dalších dotčených subjektů. Úkolem a pravomocí této komise je řídit proces komunitního plánování.

Koordinační komise schvaluje všechny důležité kroky a dokumenty, které jsou v procesu KPSS realizovány či připraveny. Je odpovědná za zapojení veřejnosti, uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů, proto se v maximálním možném počtu účastní důležitých aktivit procesu.

Jednání Koordinační komise se účastní hosté, zejména odborníci a zástupci zainteresovaných subjektů, koordinátor/ka, příp. metodik.

---

³ Platné v době zpracovávání dokumentu, tedy k 30.11.2019.

Zapojení veřejnosti do aktualizace

V rámci projektu byla zapojena veřejnost na různých úrovních. Konkrétně se jednalo o zapojení:

- poskytovatelů sociálních a návazných služeb,
- obyvatel, kteří se s tématem identifikovali,
- uživatelů různých druhů sociálních služeb,
- zaměstnanců Městského úřadu Poděbrady,
- dotčené veřejnosti,
- dalších odborníků.

5 Základní popis území pro potřeby plánování rozvoje sociálních a návazných služeb v Poděbradech a okolí

5.1 Základní informace

Poděbrady představují lázeňské město v severovýchodní části Středočeského kraje v okrese Nymburk. Město se nachází v Polabské nížině na řece Labi, necelých 50 km východně od Prahy u dálnice D11.

Poděbrady jsou obcí s rozšířenou působností. Správní obvod Poděbrad zahrnuje 35 obcí, které spravuje společně s Městcem Králové. Pod Poděbrady spadá 18 obcí. Jsou to: Choťánky, Kolaje, Kouty, Křečkov, Libice nad Cidlinou, Odřepsy, Okřínek, Opolany, Oseček, Pátek, Písková Lhota, Poděbrady, Sány, Senice, Sokoleč, Úmyslovice, Vlkov pod Oškobrhem, Vrbová Lhota.

Současné Poděbrady jsou především lázeňským městem zaměřeným na kulturu a sport, které se mohou pochlubit také jedním z nejstarších golfových hřišť v republice, které se rozkládá v okolí soutoku Labe a Cidliny. Jsou významným společenským centrem nejen ve Středočeském kraji, ale i v celorepublikovém měřítku. Kromě lázeňské historie a současnosti je to město s bohatým, rušným kulturním životem poskytující také řadu sportovních a rekreačních možností. Město je obklopeno lužními lesy a přírodními parky, ve městě je dostatek zeleně.

5.2 Počet obyvatel města Poděbrady a jeho vývoj

Dle demografické bilance ČSÚ koncem roku 2018 žilo ve městě Poděbrady celkem 14 186 obyvatel. Poděbrady byly k 31. 12. 2018 16. nejlidnatější obcí ve Středočeském kraji a 94. v České republice.

Vývoj počtu obyvatel sledujeme v tomto dokumentu od roku 1991 do konce roku 2018. V průběhu sledovaného období dochází s menšími odchylkami k průběžnému nárůstu počtu obyvatel Poděbrad, což odpovídá i vývoji počtu obyvatel v rámci vyšších správních celků, jak ukazuje tabulka č. 1 na další straně.

Nárůst počtu obyvatel mezi lety 1991 – 2018 vykazují nejen Poděbrady a okolí, ale také území využitá pro srovnání, výjimku tvoří rok 1991 a 2001, kdy došlo k poklesu počtu obyvatel v Poděbradech a výrazně i v ORP Poděbrady na rozdíl od území České republiky a v roce 2001 i Středočeského kraje. Další úbytky jsou v rámci Poděbrad identifikovány v letech 2011 a 2016. Naopak největší přírůstky počtu obyvatel za období 1991 až 2018 byly zaznamenány v letech 2007 a 2008.⁴

⁴ Zdroj: <https://www.czso.cz/documents/11240/17829520/Podebrady.pdf/d5e54f5e-4eb9-478f-9674-6038ff976a9e?version=1.12>.

Tab. č. 1 Vývoj počtu obyvatel popisovaného území

Počet obyvatel celkem (stav vždy k 31. 12.)										
	1991	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poděbrady	13 235	13 072	12 979	13 986	14 013	14 142	14 219	14 025	14 111	14 186
ORP Poděbrady	29 294	28 692	30 402	30 531	30 638	30 723	30 812	30 780	30 869	31 095
Středočeský kraj	1 112 492	1 123 931	1 279 345	1 291 816	1 302 336	1 315 299	1 326 876	1 338 982	1 352 795	1 369 332
Česká republika	10 312 548	10 206 466	10 505 445	10 516 125	10 512 419	10 538 275	10 553 843	10 578 820	10 610 055	10 649 800

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz.

5.3 Věková struktura

K základním ukazatelům charakterizujícím strukturu obyvatel podle věku patří průměrný věk. Průměrný věk obyvatel města Poděbrady byl ve sledovaném období od roku 1991 vyšší než průměr pro Středočeský kraj i celou Českou republiku, pouze v ORP Poděbrady mírně převyšuje od roku 2012 průměrný věk město Poděbrady, jak ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 2 Průměrný věk obyvatel

Průměrný věk (stav vždy k 31. 12.)										
	1991	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poděbrady	38,7	41,1	42,3	42,3	42,4	42,5	42,5	43,0	43,1	43,2
ORP Poděbrady	x	40,8	42,3	42,4	42,6	42,8	42,8	43,1	43,3	43,3
Středočeský kraj	x	39,3	40,3	40,4	40,6	40,7	40,8	41,0	41,1	41,2
Česká republika	36,5	39,0	41,1	41,3	41,5	41,7	41,9	42,0	42,2	42,3

x = údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz.

Co se týká věkové struktury, je obyvatelstvo rozděleno do tří věkových skupin:

- 0 - 14 let - předproduktivní věk
- 15 - 64 let - produktivní věk
- 65 let a více - poproduktivní věk

Sledované území vykazuje v porovnání s Českou republikou, Středočeským krajem i ORP vyšší zastoupení osob ve věku 65 let a více, což potvrzuje skutečnost, že Poděbrady patří k městům se starší věkovou strukturou. Naopak podíl osob v produktivním věku je nejnižší ze všech sledovaných administrativních celků.

Tab. č. 3 Věkové složení obyvatel k 31. 12. 2018

Věkové složení obyvatel vybraných území (absolutně a v %)							
	0 - 14	15 - 64	65 +	celkem	0 - 14 v %	15 - 64 v %	65 + v %
Poděbrady	2 300	8 726	3 160	14 186	16,21	61,51	22,28
ORP Poděbrady	4 929	19 377	6 789	31 095	15,85	62,32	21,83
Středočeský kraj	241 941	878 132	249 259	1 369 332	17,67	64,13	18,20
Česká republika	1 693 000	6 870 000	2 087 000	10 650 000	15,90	64,51	19,60

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz.

V České republice, tak jako ve většině evropských zemí, došlo během uplynulých dvaceti let ke změnám věkové struktury obyvatelstva. V 90. letech 20. století a počátkem 21. století ubývalo dětí, přičemž podíl osob v poproduktivním věku narůstal (zejména díky silným poválečným ročníkům). Přibližně od roku 2005 docházelo k viditelnějšímu nárůstu počtu osob v předproduktivním věku, zejména díky vyšší natalitě. Tento trend je však pouze dočasný: stárnutí populace se projevuje jak neustále se zvyšujícím průměrným věkem, tak především zvyšujícím se podílem osob v poproduktivním věku.⁵ Při sledování změn v podílech jednotlivých věkových skupin v Poděbradech mezi roky 2001 a 2018 je vidět, že podíl obyvatel v produktivním věku, a v posledním roce již také podíl osob ve věku 0 - 14, trvale klesá. Naopak, jak již bylo řečeno, trvale vzrůstá podíl osob spadajících do věkové kategorie 65 a více.

Celkově lze doplnit, že od roku 2011 do roku 2018 vzrostl počet seniorů v Poděbradech o 500 osob, což je způsobeno odchodem do penze u populačně silných, tzv. poválečných, ročníků. Počet dětí vzrostl ve stejném období o cca 300, přičemž tento nárůst lze přisuzovat rostoucí migraci (na které se zpravidla podílejí vyšší měrou lidé v produktivním věku), a také ještě dozvukem produktivního období osob z populačně silných ročníků 70. let (tzv. Husákových dětí).⁶

⁵ Zdroj: http://m.mesto-podebrady.cz/assets/File.ashx?id_org=12349&id_dokumenty=16531.

⁶ Zdroj: http://m.mesto-podebrady.cz/assets/File.ashx?id_org=12349&id_dokumenty=16531.

Tab. 4 Vývoj věkového složení obyvatel Poděbrad

Vývoj věkového složení obyvatel (stav vždy k 31. 12.)							
	0 - 14	15 - 64	65 +	celkem	0 - 14 v %	15 - 64 v %	65 + v %
1991	2 446	8 790	1 999	13 235	18,48	66,41	15,10
2001	1 844	9 171	2 189	13 204	13,97	69,46	16,58
2011	1 968	9 264	2 662	13 894	14,16	66,68	19,16
2012	2 035	9 194	2 757	13 986	14,55	65,74	19,71
2013	2 089	9 096	2 828	14 013	14,91	64,91	20,18
2014	2 161	9 070	2 911	14 142	15,28	64,14	20,58
2015	2 217	9 023	2 979	14 219	15,59	63,46	20,95
2016	2 236	8 760	3 029	14 025	15,94	62,46	21,60
2017	2 291	8 717	3 103	14 111	16,24	61,77	21,99
2018	2 300	8 726	3 160	14 186	16,21	61,51	22,28

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz.

5.4 Vývoj sociodemografických ukazatelů ve vztahu k plánování sociálních služeb

Proces stárnutí obyvatelstva je vyústěním změn reprodukčního chování v posledních dvou stoletích a bude v nejbližších desetiletích stěžejním rysem populačního vývoje nejenom v Česku. Tento proces je nezbytné vidět jako úspěch naší civilizace v překonání mortalitních krizí, ve výrazné redukci předčasných úmrtí a neustálém růstu životní úrovně.⁷ S rostoucím počtem i podílem starších osob v populaci musí Poděbrady řešit poskytování nejen sociálních a zdravotních služeb pro seniory, ale také návazných služeb, jako jsou vzdělávací, kulturní, volnočasové apod.

V uplynulých letech docházelo k postupnému úbytku počtu obyvatel. Po roce 1991 pokračoval úbytek obyvatel vzhledem k jednomu z nejvyšších úbytků přirozenou měnou v kraji a nízkým přírůstkům migrací. V současnosti je průměrná hrubá míra porodnosti jednou z nejnižších v kraji, zatímco hrubá míra úmrtnosti jednou z nejvyšších. Obyvatelstvo Poděbrad je nejstarší v kraji, nejvyšší podíl starého obyvatelstva a nejnižší podíl dětí způsobují vysoký index stáří a nejvyšší průměrný věk. K nejvyšším patří také podíl žen na celkové populaci.

V roce 2011 bylo v Poděbradech celkem 2 738 obydlených domů a 5 816 bytů, z toho 898 bytů bylo neobydlených a 2 780 v rodinných domech. Co se týká bytů, tak většina byla ve vlastním domě (2 290), dále nájemních (1 518) nebo v osobním vlastnictví (896), nejméně jich bylo družstevních (423).⁸

Město Poděbrady v současné době disponuje celkem 477 byty, z toho 106 je vyčleněných jako byty zvláštního určení - byty s pečovatelskou službou, byty se zvláštním režimem a bezbariérové, což představuje 22 % městského bytového fondu. Příplatek na bydlení pobíralo 244 domácností, což činí 4 %

⁷ Zdroj: http://www.szu.cz/uploads/documents/chzp/odborne_zpravy/OZ_06/demografie_06.pdf.

⁸ Zdroj: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/537683-podebrady>.

z počtu domácností hospodařících v Poděbradech v roce 2011. Příspěvky na bydlení pobírali v roce 2018 v Poděbradech nejčastěji nájemci bytů, kteří žijí sami.

V evidenci úřadu práce aktuálně zůstávají zejména ti, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, na úrovni Poděbrad se jednalo o 98 osob, které jsou v evidenci déle než 12 měsíců, žen bylo opět o něco více, což odpovídá také složení populace Poděbrad, kde obecně převažují ženy (55,1 %). Skutečnost, že je vysoký počet osob dlouhodobě nezaměstnaných v evidenci, i když se obecně míra nezaměstnanosti snižuje, souvisí s kumulací problémů, které těmto osobám komplikuje vstup/návrat na trh práce. Nejčastěji se jedná o bariéry spjaté s nízkou kvalifikací či úrovní vzdělání, s dluhovou situací, zhoršeným zdravotním stavem, omezenou mobilitou, péčí o závislou osobu apod. Tyto osoby pak potřebují nejprve, příp. souběžně, sociální a návazné služby a poté, příp. souběžně, podporu při hledání vhodné pracovní pozice.

V Poděbradech od roku 2014 rovnoměrně stoupá počet příjemců dávek na péči, v roce 2018 se jednalo o 467 osob. Aktuálně je nejvíce osob, které tento příspěvek pobírají, z věkové kategorie 76 - 85 let, většinu z nich tvoří ženy, což souvisí s tím, že se ženy dožívají vyššího věku než muži.

V roce 2018 kurátor pro děti a mládež aktivně pracoval s 61 dětmi a jejich rodinami. Jednalo se o děti, u kterých se objevily výchovné problémy, případně přestupky a trestná činnost. Řešené případy v rámci OSPOD v Poděbradech vypovídají o nutnosti rozšíření volnočasových aktivit pro děti a mládež, zabezpečení sociálně aktivizačních služeb a dalších ambulantních služeb pro rodiny s dětmi apod.

Počet klientů sociálního kurátora v Poděbradech značně kolísá. Ke konci roku 2018 bylo klientů z řad obyvatel města celkem 54, což je 1,5 krát méně než např. v roce 2013, kdy bylo klientů 84. Naopak je zde od roku 2016 patrný trend zvyšování počtu nových klientů sociálního kurátora z 11 osob na aktuálních 26, na druhou stranu aktivní zapojení kurátora potřebovalo jen 7 z celkového počtu klientů evidovaných ke konci roku 2018. Z předložených údajů však nelze přesně dovodit, zda aktivní pomoc ze strany MěÚ Poděbrady využili stávající či zejména nově evidovaní klienti.

Co se týká rizikového chování ve finanční oblasti, průměrný počet exekucí na úrovni Poděbrad oproti roku 2016 v roce 2017 klesl.

6 Zmapování stávající nabídky sociálních služeb dostupných na území města Poděbrady

6.1 Popis metodického přístupu

Cílem materiálu je sumarizovat informace o dostupných sociálních službách na sledovaném území a tzv. návazných služeb, tzn. služeb, které činnost sociálních služeb doplňují.

Zmapovali jsme poskytovatele, kteří poskytují sociální služby pro obyvatele Poděbrad na území města a v jeho dopravně dostupném okolí (ORP Poděbrady, bývalý okres Nymburk, případně Kolínsko). Služby, které obyvatelé využívají ve vzdálenějších městech, byly sledovány pouze v omezeném rozsahu, tzn. s ohledem na fakt, že jejich využití je velmi individuální a údaje o nich nejsou často nedostupné.

Realizovaná analýza obsahuje pouze získaná statistická data. Zdrojem pro námi získané statistické informace se stal Registr poskytovatelů sociálních služeb a webové stránky poskytovatelů sociálních služeb.

6.2 Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 sb. působících na území města Poděbrady

Na území města Poděbrady poskytuje služby minimálně⁹ 21 poskytovatelů registrovaných sociálních služeb, z nichž přímo v Poděbradech sídlí 4. Tito poskytovatelé nabízejí obyvatelům Poděbrad 17 druhů sociálních služeb (viz tabulky č. 5, č. 6). V Poděbradech je dostupných 11 druhů sociálních služeb v pobytové či ambulantní formě v celkem 13 zařízeních/službách (viz tabulky č. 5). Do města dále dojíždí minimálně 17 poskytovatelů sociálních služeb a tito poskytovatelé v terénní formě poskytují celkem 8 druhů sociálních služeb (viz tabulka č. 6).

---

⁹ Vycházíme z dostupných údajů.

Tabulka č. 5 Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. se sídlem v Poděbradech poskytujících služby na území města Poděbrady

SOCIÁLNÍ SLUŽBA	NÁZEV POSKYTOVATELE	SÍDLO POSKYTOVATELE
denní stacionáře	Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady, o.p.s.	Poděbrady
	Handicap centrum Srdce, o.p.s.	Poděbrady
domovy pro seniory	LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb	Poděbrady
chráněné bydlení	Handicap centrum Srdce, o.p.s.	Poděbrady
odborné sociální poradenství	LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb	Poděbrady
odlehčovací služby	Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady, o.p.s.	Poděbrady
osobní asistence	Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady, o.p.s.	Poděbrady
pečovatelská služba	Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady, o.p.s.	Poděbrady
	Hvězda SK, s.r.o.	Poděbrady
podpora samostatného bydlení	Handicap centrum Srdce, o.p.s.	Poděbrady
sociálně terapeutické dílny	Handicap centrum Srdce, o.p.s.	Poděbrady
sociální rehabilitace	LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb	Poděbrady

Zdroj: Vlastní šetření, říjen 2019.

Tabulka č. 6 Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. se sídlem mimo území Poděbrad poskytujících služby na území města Poděbrady

SOCIÁLNÍ SLUŽBA	NÁZEV POSKYTOVATELE	SÍDLO POSKYTOVATELE
intervenční centra	Respondeo, z.s.	Nymburk
odborné sociální poradenství	Domácí hospic Nablízku, z.ú.	Lysá nad Labem
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	LECCOS, z.s.	Český Brod
průvodcovské a předčitatelské služby	TyfloCentrum Praha, o.p.s.	Praha
raná péče	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	Praha
	Národní ústav pro autismus, z.ú.	Praha
	Oblastní charita Kutná Hora	Kutná Hora
	Raná péče EDA, o.p.s.	Praha
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	RSOP z.s.	Nymburk
	LECCOS, z.s.	Český Brod
sociální rehabilitace	Fokus Mladá Boleslav, z.ú.	Nymburk
terénní programy	Laxus, z.ú.	Nymburk
	Romodrom, o.p.s.	Nymburk
	RSOP, z.s.	Nymburk
tlumočnické služby	Centrum pro neslyšící a nedoslýchavé pro Prahu a Středočeský kraj, o.p.s.	Praha
	Česká unie neslyšících, z.ú.	Praha
	LORM - Společnost pro hluchoslepé, z.s.	Praha
	Tichý svět, o.p.s.	Praha
	Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.	Praha

Zdroj: Vlastní šetření, říjen 2019.

Do následující tabulky jsou zahrnuty služby/druhy služeb (potažmo poskytovatelé), které na území Poděbrady nesídlí ani své služby neposkytují, ale pro obyvatele Poděbrad je považujeme za dostupné. Při zpracování tabulky bylo zohledněno místo poskytování služeb s ohledem na dojezdovou vzdálenost tak, aby služby byly pro obyvatele Poděbrad především dopravně dostupné. Tabulka tudíž nepostihuje veškeré služby či poskytovatele, které se u daného druhu sociální služby nabízejí (dle Registru poskytovatelů sociálních služeb), ale pouze takové, jež mají pro uživatele faktický význam. Níže uvedené služby (týká se i následující tabulky č. 7) považujeme z hlediska využití za **relativně dostupné**, přičemž je nutné zohlednit konkrétní situaci obyvatele/zájemce o službu (možnost využití hromadné dopravy či automobilu apod.). Uvedené sociální služby dle Registru poskytovatelů sociálních služeb deklarují působnost na území Středočeského kraje. Z hlediska dopravní obslužnosti regionu za relativně dostupné považujeme zejména služby na území hlavního města Prahy, Kolína a Nymburka.

Tabulka č. 7A Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. s relativní dostupností pro obyvatele Poděbrad

SLUŽBA	NÁZEV POSKYTOVATELE	MÍSTO POSKYTOVÁNÍ
azylové domy	Arcidiecézní charita Praha	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
	Centrum sociálních služeb v Lysé nad Labem, z.ú.	Lysá nad Labem
	Naděje	Praha
	Otevřené srdce, o.p.s.	Praha
	R-Mosty, z.s.	Mladá Boleslav
	ROSA - centrum pro ženy, z.s.	Praha
	Středisko křesťanské pomoci Horní Počernice	Praha
denní stacionáře	Domov Mladá-poskytovatel sociálních služeb	Milovice
	Vyšší Hrádek, poskytovatel sociálních služeb	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
domov pro seniory	Diakonie ČCE - středisko střední Čechy	Libice nad Cidlinou
	Domov Rožďalovice, poskytovatel sociálních služeb	Rožďalovice
	Domov Na Zámku	Lysá nad Labem
	Domov pro seniory	Pňov - Předhradí
domovy se zvláštním režimem	Domov Rožďalovice, poskytovatel sociálních služeb	Rožďalovice
	Diakonie ČCE - středisko střední Čechy	Pátek, Opolany
domy na půl cesty	Barry a spol., z.s.	Kolín
	DOM - Dům otevřených možností, o.p.s.	Praha

Tabulka č. 7B Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. s relativní dostupností pro obyvatele Poděbrad

chráněné bydlení	Fokus Mladá Boleslav, z.s.	Nymburk
	Vyšší Hrádek, poskytovatel sociálních služeb	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
kontaktní centra	Laxus, z.ú.	Nymburk
	Prostor plus, o.p.s	Kolín
krizová pomoc	ACORUS, z.ú.	Praha
	Dětské krizové centrum, z.ú.	Praha
	Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze	Praha
	Dům tří přání, z.ú.	Praha
	La Strada Česká republika, o.p.s.	Praha
nízkoprahová denní centra	Farní charita Nymburk	Nymburk
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	SEMIRAMIS, z.ú.	Nymburk
odborné sociální poradenství	Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje	Nymburk
	Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.	Nymburk, Kolín
	SEMIRAMIS, z.ú.	Nymburk
	Prostor plus, o.p.s.	Kolín
	Respondeo, z.s.	Nymburk
	RSOP z.s.	Nymburk
	VIDA, z.s.	Kolín
odlehčovací služby	VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.	Kolín
služby následné péče	SANANIM z.ú.	Praha
	Centrum ALMA, z.ú.	Praha
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	RSOP z.s.	Nymburk
	VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.	Kolín

Tabulka č. 7C Přehled poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. s relativní dostupností pro obyvatele Poděbrad

sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.	Kolín
sociálně terapeutické dílny	Diakonie ČCE - středisko střední Čechy	Kolín
	Fokus Mladá Boleslav, z.ú.	Nymburk
sociální rehabilitace	Fokus Mladá Boleslav, z.s.	Nymburk (ambulantní forma)
	VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.	Kolín
	Diakonie ČCE - středisko střední Čechy	Kolín
telefonická krizová pomoc	Bílý kruh bezpečí, z.s.	Praha
	ŽIVOT 90, z.ú.	Praha
	Linka bezpečí, z.s.	Praha
	Elpida, o.p.s.	Praha
	EDA cz, z.ú.	Praha
	ONŽ - pomoc a poradenství pro ženy a dívky, z.s.	Praha
	La Strada Česká republika, o.p.s.	Praha
	Dětské krizové centrum, z.ú.	Praha
	Centrum sociálních služeb Praha	Praha
	Cesta z krize, z.ú.	Praha
terapeutické komunity	Magdaléna o.p.s.	Mníšek pod Brdy
	Zařízení sociální intervence Kladno	Kladno
	Terapeutická komunita Advaita	Nová ves
	Terapeutická komunita Němčice Sananim	Němčice
	Terapeutická komunita Karlov Sananim	Karlovy Vary
	WHITE LIGHT I., z.ú.	Ústí nad Labem-
tísňová péče	ŽIVOT 90, z.ú.	Praha
týdenní stacionáře	Diakonie ČCE - středisko Praha	Praha
	Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola	Praha

Zdroj: Vlastní šetření, březen 2019.

6.3 Souhrnný přehled sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. dle dostupnosti pro obyvatele území města Poděbrady

V tabulce níže je přehledně zobrazeno všech 33 druhů služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a uvedeno, zda je daný druh služby dostupný přímo v Poděbradech. Přičemž relativní dostupností je myšleno, že vhodné služby jsou k dispozici v dojezdové vzdálenosti. Služby fakticky nedostupné jsou služby, za nimiž je nutné v případě potřeby dojet do vzdálenějších míst. Tabulka zohledňuje druhy služeb tak, jak je uvádí zákon o sociálních službách. Nevypovídá o cílových skupinách, kterým jsou služby poskytovány.

Tabulka č. 8A Souhrnný přehled sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. dle dostupnosti v Poděbradech

SLUŽBA	DOSTUPNOST
azylové domy	na území Středočeského kraje, Prahy
centra denních služeb	nedostupné
denní stacionáře	v Poděbradech
domovy pro osoby se zdravotním postižením	na území Středočeského kraje
domovy pro seniory	v Poděbradech
domovy se zvláštním režimem	na území ORP Poděbrady, případně okresu Nymburk
domy na půl cesty	na území Středočeského kraje, Prahy
chráněné bydlení	na území okresu Nymburk
intervenční centra	na území okresu Nymburk
kontaktní centra	na území okresu Nymburk
krizová pomoc	na území Středočeského kraje
nízkoprahová denní centra	na území okresu Nymburk
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	v Poděbradech

Tabulka č. 8B Souhrnný přehled sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. dle dostupnosti v Poděbradech

SLUŽBA	DOSTUPNOST
noclehárny	nedostupné
odborné sociální poradenství	v Poděbradech
odlehčovací služby	na území ORP Poděbrady
osobní asistence	v Poděbradech
pečovatelská služba	v Poděbradech
podpora samostatného bydlení	v Poděbradech
průvodcovské a předčitatelské služby	na území Středočeského kraje, Prahy
raná péče	v Poděbradech
služby následné péče	nedostupné
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	relativně dostupné
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	na území Středočeského kraje, Prahy
sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	v Poděbradech
sociálně terapeutické dílny	v Poděbradech
sociální rehabilitace	v Poděbradech
telefonická krizová pomoc	relativně dostupné
terapeutické komunity	na území Středočeského kraje, Prahy
terénní programy	v Poděbradech
tísňová péče	relativně dostupné
tlumočnické služby	na území Středočeského kraje, Prahy
týdenní stacionáře	v Poděbradech

Zdroj: Vlastní šetření, březen 2019.

6.4 Závěr

- Na území města Poděbrady poskytuje služby 21 poskytovatelů registrovaných sociálních služeb, z nichž 4 sídlí přímo v Poděbradech.
- V Poděbradech je dostupných 11 druhů sociálních služeb v pobytové či ambulantní formě v celkem 13 zařízeních/službách.
- Do města dojíždí 17 poskytovatelů sociálních služeb, kteří v terénní formě poskytují 6 druhů sociálních služeb.
- Jedná se však pouze o obecný přehled, vzhledem k tomu, že každá sociální služba je poskytována pouze pro určitou cílovou skupinu.
- Za nedostupné pro obyvatele Poděbrad považujeme sociální služby centra denních služeb, noclehárny a služby následné péče. Nedostupnost však automaticky neznamená potřebnost těchto služeb. U dalších služeb, které uvádíme jako dostupné, je nutné sledovat jejich kapacity v souvislosti s aktuálními potřebami obyvatel Poděbrad.

7 Analýza potřeb a poptávky po nových sociálních službách pro potřeby komunitního plánování v Poděbradech a okolí

7.1 Popis metodického přístupu

V rámci mapování současné situace v oblasti potřeb obyvatel města Poděbrady a jeho okolí jsme se zaměřili především na tyto cílové skupiny:

- senioři (především ve vazbě k terénním službám),
- osoby se zdravotním postižením (především ve vazbě k terénním službám),
- rodiny s dětmi, se zaměřením na rizikové jevy.

Zjišťování potřeb v oblasti podpory, pomoci a péče probíhalo v období říjen až listopad 2019 v několika vlnách:

- Proběhlo 7 individuální hloubkových rozhovorů se zástupci cílových skupin.
- Proběhly 3 individuální hloubkové rozhovory s odborníky na danou problematiku.
- Poděbradská veřejnost byla oslovena formou výzvy v Poděbradských novinách, kontaktovali nás 4 zástupci cílových skupin se svými podněty.
- Prostřednictvím polostrukturovaného dotazníku jsme oslovili celkem 17 poskytovatelů sociálních služeb, odpovědi jsme získali od 6 z nich.
- Prostřednictvím polostrukturovaného dotazníku jsme oslovili celkem 5 poskytovatelů návazných služeb, odpovědi jsme získali od 2 z nich.
- Byla realizována 1 skupinová diskuse se zástupci seniorů.
- Prostřednictvím dotazníkového šetření jsme získali informace od 43 seniorů.

Do šetření potřeb bylo zapojeno celkem 99 respondentů.

7.2 Závěry a doporučení

Děti a mládež

- V rámci prevence rizikových jevů je důležitá podpora spolupráce úřadu (zejména kurátorů pro děti a mládež), neziskového sektoru, policie (státní či městské), základních škol a dalších institucí zabývajících se problematikou dětí a mládeže, a to za účelem společné koordinace činnosti vedoucí k efektivnímu řešení dané situace, a tím ke snížení výskytu sociálně rizikových jevů v lokalitě.

Rodiny s dětmi

- Pro efektivní pomoc ohroženým rodinám a dětem je důležité, aby zainteresované subjekty z rezortu školství a zdravotnictví, poskytovatelé volnočasových aktivit, poskytovatelé poradenských, terapeutických a terénních služeb a orgány sociálně-právní ochrany dětí spolu komunikovaly a vzájemně spolupracovaly.
- V lokalitě nejsou dostupné potřebné stupně bydlení, které by odpovídaly schopnostem a situaci jednotlivých rodin.

Senioři a osoby se zdravotním postižením

Senioři a osoby se zdravotním postižením chtějí co nejdéle setrvat ve svém přirozeném prostředí, umožň jim to:

- Bezpečný domov.
  - Pro seniory je velmi důležité žít v bezpečném prostředí, potřebují mít možnost bezpečného pohybu „na ulici“, bezpečného „cestování“ a bezpečného pohybu ve své vlastní domácnosti. Formou vzdělávání, podporou bezbariérového bydlení, využíváním moderních technologií.
- Dostupnost „komerčních služeb“.
  - Jedná se o dostupnost služeb úklidu, dovážky obědů, služby prádelny, drobných oprav v domácnosti apod. Důležité je také zajistit flexibilitu služby SENIOR TAXI ve vztahu k aktuálním potřebám klientů (např. místa, kam dojedí, aktualizovat dle konkrétních potřeb).
- Dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb.
- Dostupnost zdravotní péče.
- Informovanost.
  - Senioři nebyli vždy dostatečně informováni o možnostech péče, podpory a pomoci, které jsou v území dostupné. Dle našich zjištění se jako optimální jeví seniory informovat především prostřednictvím lékařů (uvědomujeme si však složitost tohoto postupu), místního tisku a letáků, případně prostřednictvím aktivních seniorů či seniorských organizací.
- Volnočasové aktivity a možnosti realizace.
  - V této souvislosti považujeme za velmi důležitou i depistáž, kterou mohou vykonávat sociální pracovníce, tzn. osamělé osoby vyhledávat a kontaktovat je na místní seniorské kluby.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

- Pro efektivní pomoc je třeba nastavit koncepci dostupného bydlení na místní úrovni.
  - Dostupné bydlení je založeno na třístupňovém systému, tzv. krizové, tréninkové a sociální bydlení, kdy klient postupuje do dalšího stupně na základě splnění kritérií hodnotících jeho kompetentnost k bydlení.
  - Krizové bydlení je okamžitá pomoc, v tréninkovém bydlení si klient upevňuje kompetence a návyky k samostatnému bydlení.
  - Důležitá je zároveň intenzivní terénní práce.
- V rámci šetření jsme také řešili problematiku osob bez přístřeší, především aktuální téma, které se týkalo zajištění možnosti osobní hygieny pro osoby bez přístřeší.

STRATEGICKÁ ČÁST

8 Prioritní oblasti na období 2020 - 2023¹⁰

Následující kapitola uvádí priority pro období 2020 - 2023. Na tuto část budou navazovat akční plány na období 2020 až 2021. V následujícím období, po vyhodnocení předešlých AP, budou zpracovány akční plány na období 2022 až 2024.

---

¹⁰ V tomto textu jsou používány termíny: podpora, rozvoj a vznik v následujících významech:

PODPORA - jedná se o udržení současných služeb a jejich rozsahu/kapacity/časové dostupnosti/cílových skupin apod. prostřednictvím zajištění podpory ze strany města Poděbrady a Odbor sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady. V případě doložené potřeby jejich rozvoj.

ROZVOJ - jedná se o službu/y, které v našem území působí a je potřeba je rozšířit kapacitně, cílovými skupinami, časovou dostupností, činnostmi služby, včetně dostupnosti v rámci území.

VZNIK - jedná se o službu, která v našem území dostupná není a je potřeba. Pod pojmem vznik je myšleno i zajištění služby, která působí mimo naše území.

CÍL Č. 1 PODPORA PROCESU PLÁNOVÁNÍ, INFORMOVANOSTI A SPOLUPRÁCE

Opatření 1. 1.: Pravidelná aktualizace informačních zdrojů o sociálních a návazných službách

Opatření 1. 2.: Rozvoj informovanosti o sociálních a návazných službách

Opatření 1. 3.: Rozvoj mezioborové spolupráce

Opatření 1. 4.: Rozvoj procesu plánování a spolupráce v rámci celého území

Opatření 1. 5.: Rozvoj bezbariérovosti města

Opatření 1. 6.: Rozvoj informovanosti o zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce

Opatření 1. 7.: Podpora práce s dobrovolníky

Opatření 1. 8.: Rozvoj systému jednorázové finanční podpory lidem v nouzi

Opatření 1. 9.: Rozvoj transparentního rozdělování finančních prostředků města

CÍL Č. 2 PODPORA PORADENSKÝCH SLUŽEB

Opatření 2. 1.: Podpora sociálních a návazných poradenských služeb

Opatření 2. 2.: Podpora bezplatného právního poradenství

Opatření 2. 3.: Podpora psychologického a psychologicko-pedagogického poradenství

CÍL Č. 3 ZAVEDENÍ SYSTÉMU PROSTUPNÉHO BYDLENÍ¹¹ PRO OSOBY V NEPŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ SITUACI

Opatření 3. 1.: Vznik koncepce prostupného bydlení

Opatření 3. 2.: Podpora dostupného azylového bydlení

Opatření 3. 3.: Vznik krizového bydlení

Opatření 3. 4.: Monitorování a vyhodnocování funkčnosti pravidel přidělování bytů zvláštního určení pro seniory a osoby se zdravotním postižením

¹¹Jedná se o komplexní, hierarchicky uspořádaný systém různých forem sociálního bydlení, jehož jednotlivé stupně se liší komfortem, režimem, podmínkami přidělení, typem smlouvy. Ty jsou provázány s doprovodnými sociálními službami.
Zdroj: <https://socialnibydeni.org/slovník-pojmu/prostupne-bydeni>.

CÍL Č. 4 ROZVOJ TERÉNNÍ PRÁCE S OSOBAMI OHROŽENÝMI RIZIKOVÝMI JEVY

- Opatření 4. 1.: Podpora terénní práce s dětmi a mládeží
- Opatření 4. 2.: Podpora nízkoprahových služeb (nízkoprahového klubu) pro děti a mládež
- Opatření 4. 3.: Podpora terénní práce s osobami závislými a závislostmi ohroženými
- Opatření 4. 4.: Podpora resocializačních služeb s osoby závislé a závislostmi ohrožené
- Opatření 4. 5.: Podpora terénní práce s rodinou
- Opatření 4.6.: Podpora terénní sociální práce s jednotlivci

CÍL Č. 5 PODPORA SETRVÁNÍ OBČANŮ V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ

- Opatření 5. 1.: Rozvoj pečovatelských služeb a služeb osobní asistence
- Opatření 5. 2.: Podpora služeb pro osoby s duševním onemocněním
- Opatření 5. 3.: Podpora služeb sociální rehabilitace a aktivizace
- Opatření 5. 4.: Rozvoj terénních odlehčovacích služeb
- Opatření 5. 5.: Podpora terénní hospicové péče
- Opatření 5. 6.: Podpora samostatné formy bydlení pro osoby se zdravotním postižením
- Opatření 5. 7.: Podpora denních stacionářů
- Opatření 5. 8.: Podpora terénní zdravotní péče pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- Opatření 5. 9.: Podpora sociálně terapeutických dílen
- Opatření 5. 10.: Podpora služeb úklidu, dovážky obědů, pedikúry v domácnosti, služby prádelny, drobných oprav v domácnosti, dopravy apod.
- Opatření 5. 11.: Podpora neformálních pečujících

CÍL Č. 6 PODPORA POBYTOVÝCH SLUŽEB

Opatření 6. 1.: Podpora domovů pro seniory

Opatření 6. 2.: Podpora dostupnosti služby domov se zvláštním režimem

Opatření 6. 3.: Podpora odlehčovacích služeb

Opatření 6. 4.: Podpora hospicové péče

Opatření 6. 5.: Podpora služeb týdenního stacionáře

CÍL Č. 7 PODPORA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Opatření 7. 1.: Podpora seniorských zájmových skupin a organizací

Opatření 7. 2.: Individuální podpora volnočasových aktivit pro děti a mládež ze socioekonomicky slabých rodin

Opatření 7. 3.: Podpora volnočasových aktivit pro děti a dospělé se zdravotním postižením

9 Způsob monitoringu a vyhodnocení platného plánu

Komunitní plán může pracovat se třemi úrovněmi monitorovacích ukazatelů. V nejobecnější úrovni jde o ukazatele udržitelnosti procesu, které zajišťují pokračování započatého procesu komunitního plánování sociálních služeb na území města Poděbrady.

V druhé rovině jsou vypracovány ukazatele dopadu jednotlivých priorit, které z komunitního plánu vyplývají. Mají dlouhodobý efekt, měřitelný na konci a v průběhu procesu formou průzkumu vhodné zvolených indikátorů dle dané oblasti.

Nejkonkrétnější podobu mají ukazatele, které hodnotí průběh a výsledky jednotlivých opatření. Nastavení výsledků/výstupů jednotlivých opatření je uvedeno u každého opatření předkládaného plánu.

Jedním z dalších možných ukazatelů, jak proces komunitního plánování funguje, může být např. setkávání pracovních skupin a jednání Koordinační komise. Setkání Koordinační komise bude probíhat minimálně 2x v roce.

Jedenkrát v roce bude zpracována zpráva o průběhu plnění plánu – vyhodnocení jeho naplňování.

Akční plány je možné doplnit formou dodatků, kterými lze doplnit opatření, případně upřesnit schválená opatření.

Proces zpracování dodatků je následující:

- dodatek navrhuje subjekt/organizace či občan na jednání pracovních skupin, na jednání Koordinační komise nebo na jednání se zástupci Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady,
- návrh je projednán s vedením Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady,
- společně s koordinátorkou KPSS je zpracován dodatek,
- finální podoba dodatku je zpracována koordinátorkou KPSS do akčního plánu,
- zpracování dodatku respektuje strukturu platného akčního plánu a členění jednotlivých opatření,
- zpracovaný dodatek je předložen Koordinační komisi ke schválení, následně je předložen ke schválení Radě města Poděbrady.

10 Přílohy

Příloha č. 1: Základní popis území pro potřeby plánování rozvoje sociálních a návazných služeb v Poděbradech a okolí

Příloha č. 2: Zmapování stávající nabídky sociálních a návazných služeb dostupných na území města Poděbrady

Příloha č. 3: Analýza potřeb a poptávky po nových sociálních službách pro potřeby komunitního plánování v Poděbradech a okolí

Příloha č. 4: Akční plán na období 2020 - 2021

11 Použité zkratky

AP – akční plán

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DPS – dům s pečovatelskou službou

KPSS – komunitní plánování sociálních služeb

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

ORP – obec s rozšířenou působností

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

OZP – osoby se zdravotním postižením

RM – Rada města

s.r.o. – společnost s ručením omezením

SWOT – analýza silných a slabých stránek

z.s. – zapsaný spolek

z.ú. – zapsaný ústav